

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCUS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I. ső emelet.

hova minden a lap szerkesztési részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Feloldó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,

hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.

Néptanítóknek egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1.50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:

Vasárnap és esütőrtökön.

A mai nap ünnepéhez!

Mozsarak lövése hírdeti a mai nap megérkezését, zenekar járja be utcáinkat, kelte az atvókat és részvételre hívja az ébredőket, utcáink házaí lologó díszben állanak, — minden derült, ünnepélyes!

Nem esoda a közönség ünnepét, az akarat, szorgalom és kitartás ezéhoz jutásának ünnepét! Ma nyílik meg kiállításunk!

Iparosaink és kereskedőink hónapok óta fáradoztak, működtek azon, hogy e napot mentől szebbé, dícsőbbé tegyék! Mindenki összeszedte erejét, nem kímélt sem költséget, sem fáradságot, hogy a mai napon büszkén mondhassa: „Ime ez az én munkám!”

„Ehrt den König seine Würde,

Ehret uns der Hände Fleiss.“

mondja a harangöntő Schiller halhatatlan költeményében És igaza van: az iparos keze munkája csak az, mely neki elismerést, dícsőséget szerez!

Innen van, hogy neki munkájának jósága és tartóssága által kell törekednie magának elismerést, méltányolást szerezni; és ezért kell alkalmat is adnia a közönségnek arra, hogy az, az ő munkáját megítélhesse és képességét méltányolhassa. Ennek tudatában rendezték iparosaink a mai napon megnyíló kiállításukat is! — Ezzel teljesítették kötelességüket, mindent a mi tőlük tellett, megadták az alkalmat a közönségnek az ítéletre, most ezen a sor tisztében eljárni.

De fog-e a közönség hívatásának e részben megfelelni: fogja-e a kiállítást valódi érdemének megfelelőleg pártolni: fog-e egyáltalán nyilatkozni? És ha igen, ítéletét a kiállított tárgyak behatóbb, gondos megtekintése után fogja-e alkotni, vagy pedig már előre hozza meg ítéletét, kiindulván azon szempontból, mely mindent, mi a miénk, ósárol és csak az idegent tartja jónak és szépnek? — Nem, ez utóbbitól nem félünk! Kiállít-

tásunk a maga nemében oly teljes, a kiállított tárgyak mennyisége és minősége oly nagy és jó, hogy az is, ki többet vár, mint a mennyit egy helyi kiállítástól joggal várni lehet, meg lesz leve a kiállított tárgyak sokfélesége, szépsége és jósága által.

Mindenki talál ott valamit, a mit használhat, gazdag és szegény, öreg és fiatal, nő és férfi egyaránt. Ott vannak a legszebb hintók és mellettük a létrás koscs, a ki jobban szereti a vízi utat, esonakot talál: a divatos női és férfi öltözetek mellett a tarkán kivarrott sok gombú paraszt mellény; a ki dísz tárgyakat akar vásárolni, ott találja azokat féméből, üvegből, faból; terra-cottából, eserepből, selyemből és papírból, mindenféle alakban, nagyságban és árban. A kinek háztartási cikkekre van szüksége, ott lát mindent, a mi a salontól kezdve lefelé egészen a pinczéig szükséges, a legszebb bútordarabtól a legegyszerűbb hordóig, vagy mosó teknőig.

A ki női munkák iránt érdeklődik, annak csak azt mondhatjuk, hogy nézze meg a női munkák csoportját, ott fog találni mindent a festésztől kezdve a horgolásig és lesz alkalma esodálni asszonyaink ügyességét és szorgalmát! Oltárképet akartok, vagy talán jó ekére van szükségetek? Jöjjetek ezekkel is bírnok. Szóval, kiállításunk oly gazdag, a kiállított tárgyak oly jók és szépek, hogy nem félünk a megítéltéstől! Csak azt óhajtuk, hogy mentől többen ítéljék meg iparosaink működését, — tudjuk, hogy az ítélet csak elismerő lesz!

Igen tanulságossá teszi a kiállítást az is, hogy a legtöbb kiállított tárgy ára is meg van adva, mi által a közönség úgy a jelenben, mint a jövőben eszközendő bevásárlásaira biztos utmutatót nyer és alkudozásoktól és károsodástól meg van mentve.

De nem csak a helybeli, hanem a vidéki közönségnek is különös érdekében van a kiállítás megtekint-

tése, mert csakis ezáltal ismerkedhetik meg azzal, hogy az itt készített árúk nemesek, hogy erősebbek és tartósabbak, mint a gyári készítmények; hanem, hogy ki-vitelük esmosságában és az árban is kiállják a versenyt!

Reméljük is, hogy most, midőn az utazás oly felelőtelesévé van téve, vidékünk lakossága a kiállítás megtekintésére be fog jönni és biztosítjuk őket, hogy szívesen látott vendégeink lesznek, és hogy fáradságukat és költségüket nem fogják sajnálni!

Krbek Arnold.

Az osztály sorsjáték.

A temesvári lutriügy kétségkívül siettetni fogja a kis lutri eltörlését s több mint valószínű, hogy az osztály sorsjáték lesz hivatva képezni azt a vámat, melynél az állam szedni fogja a lutri révén veszendőbe ment pár milliót. A lutrijáték elterjedése nálunk sohasem öltött oly mérvet, mint Ausztriában, sőt a játék terjedelme minálunk határozottan hanyatló irányzatot tüntet fel: így pl. Magyarországon a 1868-1877-ki betét átlag 3-56 millió frt, az 1878-1887-ki átlag pedig 3-24 millió frt, míg Ausztriában az 1869-1878-ki átlag 18-44 millió frt és az 1879-1883-ki átlag már 21-13 millió frt volt; végre nálunk a tiszta hozadék alig másfél millió frt, Ausztriára nézve azonban kilencedyfél millió frt forog kozkán.

Bármily kedvezően álljon is nálunk viszonylag a lutrizás ügye, az bizonyára még nem szolgál okul fenn-tartására. Tény, hogy a betétek kis összegéni, huzásainak sűrű egymásutánjánál és a chance-ok nagy arányzatosságánál fogva veszedelmes; főleg a „kis emberre” nézve, a kit a játék heve nagyon könnyen elvon rendes foglalkozásától és csökkentti munka és keresetképességét.

Minden eléggé indokolja a lutri eltörlését már azért is, mert az állam így vállalatokat a maga czéje alatt nem folytathat, ha ugyan erkölcsi hívatását megtagadni nem akarja.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Amor istent . . .

Ámor istent szép Psyche Pongyolában látta.
Bámúlt rája egy kicsit,
Sokat oszt utána;
Mert az isten elröpült . . .
Igy van írva éppen
Régi korbul ránkmaradt
Szép tündérmesében.
Pedig biz ez nem mese:
Lásd meg neglizsében!
A szerelmet s elröpül
Egyszeribe — vége!

Révész Ernő.

Turin-párisi kirándulás.

(Folyt. köv.)

VII.

Ez időszent emlegettebb nevű ember nem volt a 850 magyar között, mint a »Lányok lapja« szerkesztője.

Mindannyian azt találtak legaktualisabb szórakozásnak, hogy elősoroltuk a kirándulás körüli érdemeit, s méltattuk azok rendje és sora szerint megfelelő epithetonok kíséretében.

Jellemző erre nézve egy milánói »hírlap« tudósítása. Egy milánói lapnak jól értesült tudósítója ugyanis rokonszenves hangon emlékeztet meg a magyarok e kegyeletes utjáról, a többi között jónak látta megörökíteni a kirándulás vezetőit, kiknek egyike: Dolinay, másika . . .

De bizony mi le nem írjuk azt a cifra káromkodást, a mi azután következett névnyánat.

Az élelmes riporter ugyanis kérdézőködéseire uton-utfélen azt hallotta a magyaroktól, hogy a főrendező: Dolinay, s

hallott legott, egy többszörösen visszhangzó jó kívánságot is, a melyet ő a másik főrendező neve gyanánt ígtatott bele újságába.

Szerencsére ez a másik »név« nagyon hasonlít a Kossuth háziorvosa nevéhez, s így a Dolinay ominozus társáról szóló hírlapi tudósítást sikerült a valóságból — »bonmot«-vá degradálni azoknak, a kiknek ez érdekében állott.

Egyébiránt a csoportvezető urak némelyike Dolinay iránti halából minden félreértés s zavar okozója gyanánt Szana Tamást tüntette föl, állítván, hogy az olaszországi út rendezését ő vállalta magára, Dolinay ellenben csak küldözgette számára a tengernyi sok pénzt.

Sikerült is itt-ott elhitetni a lázadó csoportokkal, hogy Szana Tamás a főbünös s őt kell meglychnelni.

Aesthetikus Szana Tamás ideje korán sikerült az őt fenyegető veszélyről, s eltökélte félreállni a vihar utjából, — meghuzódni valamely csoport ismeretlen régiójában, a hol esetleg a csendes incognitó kéjelmes köpönyege alatt maga is bele szekundálhat a szapulási koncertbe.

Igy jutott Szana Tamás a mi coupénkba, a hol egy szelid lelkeült, jovialis kathakéta és egy zolyom-megyei töt beszédű tanár ült.

A főtisztelendő ur homlokán Szana Tamás láttára megvillant egy malitiozus tréfa sugára, s megérinté a mi fejünkét is.

Rá is kezdé legott:

»Iszen csak kerülne egyszer elénkbe az a Szana Tamás, majd is megmondanám neki a magamét.«

»Sag én is megmondanék neki — kontrázott a töt tanár, — adta zatraczenyi csovorija; így becsapni embert; igernyi fut-fut — s adni semit. — Nem jó laktam 2 nap otatül-fogva; sem nem aludtam 4 nap . . . sag had jönne, ide közünkbe.«

E genre-ban segíték én is tovább szóni a kacagató tréfát, melyet addig folytattunk Szana Tamás ficzankoló nyugtalansága s dühös pillantásainak komikuma alatt, míg aztán Szana Tamás is kifogyott a türelemből s a következő szavakkal riadt papunkra:

— No hát itt vagyok, — én vagyok az a Szana Tamás, — mit akar az ur tőlem! Hadd hallom?!

Kevés híja, hogy bele nem harapott a kathakétába.

De hát nem hagytuk el?

Segélyére rohantunk s udvarias szavakkal mentegőztünk, hogy nekünk sejtelnünk se volt arról a megtisztelő tényről, hogy ilyen kiváló írodalmi egyéniség utazik velünk. Ha tudtuk volna stb.) stb.

Most izzadt csak igazán Szana Tamásunk!

Csaknem könyvekig meghatva nyult bele kabátja belső zsebébe, honnan egy vastag pakamatát szuszakolt ki, s azt leterítvén lábszáraira, bontogatni kezdte szájrétü tartalmát.

Ott voltak azok a hiteles írások, melyek ártatlanságáról tanuságot tettek. — Vendégloei, számlák rendezői utasítások, sebtében váltott sürgönyök, s számos kétségfejtő utasítások, emány, melyek igazolták, hogy megtette, a mit tennie kellett, a a mit nem tett, ezért egyedül Dolinay a felelős.

Igy derült ki az igazság!

Hogy azonban a Tre Stella téglás folyosóján egy tisztes matrona leányával együtt vaczkoron volt kénytelen aludni, — arról bizony nem tehetett se Szana Tamás, se Dolinay Gyula.

Hanem tehetett róla az, hogy . . . ehh! ilyesmi az uton meg-esik . . . föl se kell azt venni!

S a kik a Hotel-Bauer mennyezetes, selyem-kárpitos ágyaiban ringatóztak — biz isten, — azok föl se vették az út fáradalmait . . .

VIII.

Torino . . .

Téhat valóban itt vagyunk . . .

Tesztet öltöt egy régen megálmódott, régen élő régen kegyelettől ápolat-élesztett vagy . . .

S nem mythologia, — hanem igaz történelem az, mely azt beszéli, hogy itt lakik az a félisten, kinek ajkairól lángszavak folytak le meggyulasztva millió szívet, millió lelket, kinek tekintetéből a szabadság napénye sugárzott szét a magyar hazában, a

Ha tehát mindezen visszasságokat mellőzendő, az állam a számsorsjátékról az osztály-sorsjátékra tér át. ebben okvetlenül hiányozniok kell mindazon mozzanatoknak, melyek a kis lutri hatását oly károsra teszik, de e mellett pénzügyileg is jövedelmezőnek kell lennie, legalább annyira, hogy a lottojétek elmaradását némiképp feleldesse. S csakugyan a Németországban e részben szerzett tapasztalatok bizonyítanak e föltéves mellett.

Az osztály-sorsjátéknak hazája ez időszertint Poroszország és Szászország, hol az a költségvetési tárgyalás alkalmával minden évben megújuló támadás, dacára fennáll és virágzik. Különben Poroszország, melynek ez évenként 4 $\frac{1}{2}$ millió márkánál többet jövedelmez, szolgálat érveket fenmaradása mellett.

Hivatalosan konstatáltatik, hogy a játzók több mint 90% - a jobb módú osztályokhoz tartozik, s így az a hátrány, mely a lutrijátéknak éppen a szegényebb sorsu lakosság körében való elterjedésében rejlik, elmerülnek látszik. A hűzások nem szakadatlanul, hanem évenként csak kétszer tartatnak, minek folytán a játzók csak nemesen folytonosan izzalomban.

A betétek, vagyis a sorsjegyek ára egységes lévén, a játzóra szánt összegek tekintetében bizonyos korlát emeltek, végre az állam maga nem játzó, hanem csak közvetítő gyanánt szerepel, mert a sorsjegyek elárulásától befolyó összegek a játzókra visszaadtnak, s az állam csak a nyereményekből levont bizonyos százaléknyi jutalék s a sorsjegyekre kirótt bélyegilleték címén húz a játzóból hasznot.

Az osztály-sorsjátéknak tehát egész rendszere olyan, mely a játzók védelmének szabályos, nyugodt mederbe való terelését teszi lehetővé.

Vitakozás tárgyát képezheti ugyan, valóban összefér-e általában az állam rendeltetésével a szerencsejátékoknak bármely nemét saját cége alatt vinni, de másrészt megfontolandó, hogy az emberek játszani fognának akkor is, ha a játék nem volna állami vállalkozás — hisz a totalisateur, a majom sorsjáték nagy sikere bizonyosságul szolgál az állam mellett — sőt igen sokan éppen abban a körülményben, hogy az állam tartja a vállalatot kezei között, biztosított látnak az ellen, hogy a játék elfoguljon és visszaélésekre vezessen.

Egyébiránt az a kérdés, hogy egy meglevő rosszat egy kevésbé rosszal pótoljunk és azért feltétlenül helyeselnünk kell a kis lutri eltörölését, s hogy le nem mondhatván hozadékaikról, az legalább oly rendszerrel cseréltsék fel, minőt az osztály-sorsjáték képvisel.

Ha a sorsjátékkal jövő hűzások lehetőleg reducálják, a sorsjegyek ára tulságosra nem szabatik, a rész-sorsjegyek (Antheilscheine) címén elkerülhetik, ha az elárulítás kellő érkelesi és anyagi garantiákkal ellátatik és a colportage utjára való terjesztést tiltatik — akkor a behozandó uralomsorsjáték veszedelmes hatásai enyhíthetnek, s mi is fogunk élni mellette tisztességel mindaddig, míg el nem jő az a boldog állapot, midőn az állam, miként ezt Angliában és Franciaországban már a század elején megtették, ki fogja küszöbölni háztartásából a szerencsejátékok minden nemét.

POLITIKAI HIREK.

* **I. Ferenc József király Berlinbe** érkezése alkalmából rendezendő ünnepélyekre nézve a következő programot állapította meg:

ki megadta értetni a valk tömeggel, hogy mi az a népföltség, a ki megteremté a forradalmat . . .

Valami elmondhatatlan magasztos érzés szállja meg szívünket, s földobog a kalauz szavára: Torino . . .

S a mint megnyílik a vasuti kocsijátja, s a villamos fényvilágított perronra érünk, egyszerre mintha megragadna bennünket egy láthatatlan szellem, mely vezet előre, s megszálja felkunket egy varázserővel, — szemcinket titkos káprázat . . . úgy tetszik, mintha óriási tömeg venne körülnök, mely eget rázó »Evviva Ungheres!« — kiáltásba tör ki, kalapok lengenek fejünk fölött, kendőket lobogtatnak minden oldalról, virágfüzerek hullanak jobbra-balra, — s a mennydörgő ovatóból tisztán hallszik ki a magyarok kiáltása: »Éljen Kossuth Lajos!«

A káprázat tovább tart, — a búvós szellem uralma nem pillanatnyi, az »evviva!« szünet nélkül fölharognak, — s most egy sajátságos phallanz közé jutunk, — néparadat-alkotta sorsfal támad, mely között kényelmesen haladunk előre, jobbra-balra hajlongva, köszönve, — »éjten és evviva!« hangzattal, magásra tartott kalappal, — örömsugarzó arcokat, szikrázó szemeket látva körös-körül.

S a kelkesedés szivajába belevegnyül egy jól ismert dalom, mely olyan alkalmatos arra, hogy növelje a varázslat erejét, s az öntudatlan lelkimámort tüzet szítsa . . . a Rakóczyinduló . . .

Az emberék-alkotta sorsfal véget se ér . . . Halljuk a tovaszáguldo fogatok robaját, de azért még a néparadat gyengéden ringató karjai között haladunk előre . . .

Valami álomszerű érzés ez . . .

Ez a sürü tömeg . . . ismeretlen épületek tömkelege . . . riadó tapsok, evviva! »éjten-nek . . .

Valóban ez csak káprázat.

S mégis, — midőn másnap reggel a »prince Amadeo« vendégül étembenk összeegnyitünk, mind megannyian konstatáljuk, hogy mindez való — tény — volt.

A turini polgárság ily fényes fogadtatásban részesíté a magyarokat, a kik Kossuth »generalis«-t jöttek meglátogatni.

pitották meg: Augustus 13-én esti 8 órákor ebéd családi körben; 8 $\frac{1}{2}$ órákor az összes gárda-zenekarok takarodót fognak a kastély előtt; 13-án 9 órákor reggel katonái díszszemle lesz és aztán reggel; kikocsizás Charlottenburgba, a mauzóleum és Vilmos császár sírjának meglátogatása; 6 órákor este díszelő; 13-án hadgyakorlatok Spandában; délután 2 órákor visszerződés Berlinbe és aztán reggel; délután 4 órákor utazás Potsdamba, a beketemplomnak és Frigyes császár sírjának meglátogatása; 6 órákor este ebéd Babelsburgen Augustus császármélt; 15-én isztisztelek és aztán a Ferenc császár nevet viselő ezred gyaborkolta az új szabályzat szerint; végre reggel az ezredszakonban.

* **Fejérvary bárónak közös hadügyminiszterre** való kinevezéséről a P. L. becsi informéto alapján azt írja, hogy ez a hír nem csak valósíntéssel bír; e mellett azonban elismeri, hogy Bauer b. közös hadügyminiszter másfél évvel ezelőt egyszer már beadta lemondását és hogy Bylandt-Rheidt visszavonulása után Fejérvary b. volt kizselymle közös hadügyminiszternek, de akkor a kinevezés nehezségbe ütközött. Ez a eifolat csak megerősítés vagyis inkább kiegészítés a Fejérvary b. kinevezéséről szóló hírnék: Fejérvary báró közös hadügyminiszter lesz, melyet alkalmas személyiséget találnak a honvédelmi tereara.

* **Az államjóságok igazgatása.** A kormány elhatározta, hogy az összes államjóságok igazgatása, kivéve a nagy részeket, melyek eladásra szának, jövő év január 1-től a földművelésügyi miniszteriumra bízzák. Ennek megfelelően már a jövő év költségvetésben az államjóságok kiadásai és bevételei, — azok is, a melyek bérlet útján folynak be, — a földművelésügyi miniszterium budgetébe lesznek beosztva. Ennek következtében az összes telepítési ügyek szintén átmennek a földművelésügyi miniszterium hatáskörébe. A kormány szándéka legközelebb Temesvár környékén nagyobb terjedelemben megkezdeni a telepítést és ennek következtében a földművelésügyi miniszterium mar az idén meg fogja kezdeni a szükséges előmunkákat. Egyes államjóságok részek és területek eladását ezental is a pénzügyminiszterium fogja keresztülvinni. Amaz államjóságok kezelése, melyek eladásra vannak kijelölve, továbbra is a pénzügyminiszteriummal marad, ha az eladás a későbbi években fogna is bekövetkezni.

Megyei s helyi hírek.

* **Kinevezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a m. államépítészeti hivatalok személyzeti létszámba Tripolszky Gyula II. oszt. kir. főmérnököt I. oszt. kir. főmérnökké léptette elő és az Udvarhely megyei m. kir. államépítészeti hivatal vezetésével bízza meg.

* **Ismerkedési estély a dalinnepély alkalmával.** A szegei dalinnepélyre érkező vendégek ismerkedése estélye folyó hó 15-én. Stefánia-kioszkban lesz.

* **Egészségügyi közrendelet.** A belügyminiszter a következő egészségügyi közrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: Miután a meleg nyári évszak immár beállott, ismét előkeztetnek látom az időt, hogy a hatóság figyelmét mindarra irányítsam, a mi különösen a nagy meleg folytán származó közegészségi ártalmak elhárítására és a közegészség tenartására alkalmas. Már több ízben, legutóbb mult év júli. 4-én 44675. sz. a. kelt közrendelettemmel a törvényhatóságok az e tekintetben fennálló szabályok legszigorubb foganatosítására és a tett intézkedések ellenőrzésére utastottam. Jelen alkalommal tehát a törvényhatóságokat a fent idézett rendeletben foglaltak pontos végrehajtására hívom fel. Különös figyelem fordítandó a legkór és a talaj tisztaságának megővésére s a fertőző anyagok elváltatására, illetve fertőtlenítésére. Főfontosságú körülmény képez továbbá az egészségre annyiszor szükséges ivóvíz tisztaságának megőzése, a kózkutat tisztítása, az élelmi szerek és italok szigorú közegészségi felügyelése, a vágóhidak, azok környékének, a vendéglők, kóroskák és azok udvarainak tisztartatása, a hulladékok és szenny elváltatása és a hulladékok által fertőzött helyek naponkénti fertőtlenítése. Elváróm, hogy a fentiek folytán szükséges intézkedéseket a legszelebb mérvben és a legnagyobb eréllyel fogja megtenni és mindazt megszünteteni, a mi közegészségi ártalmat vonhat maga után, végül, hogy érelyesen intézkedni fog az iránt miszerint a hatóság rendelkezéseinek végrehajtása lelkiismeretesen ellenőrzésessék és a netán előforduló közöny, hanyagság vagy mulasztás kellőleg megtorlatassék. Az e részben tett intézkedésekről hoztam mielőbb jelentést teendő. Gróf Teleki.

* **A fürdőház miseria.** A zombori Ferenc-eszternai fürdőház primitív volta megjárna még, de hogy a fürdő-tulajdonos fuksársága miatt elvetézelnyek legyen kivéve a fürdőző közönség, az hatósági beavatkozást provokál. A fürdőház vízcs, eszűs padlózatát nem fűdik be semmivel; ennek az lett a következménye, hogy egy helybeli tekintélyes kereskedő neje elcsuszott s oly szerencsétlenül esett el, hogy a láb-ér kifeszamodott s a szegény nő azóta iszonyu fájdalom közltekó beteg. Egy másik baleset is történt ugyanevak a fürdőház nőt szakaszba, mely még végtetéséből válhatott volna, u. i.: a rozzant fürdőház rossz padlozatának egyik deszkája annyira rossz állapotban volt, hogy egy kisasszony által betört, ugyanazon a helyen egy kis gyermek betört s ha hozzátartozói észre nem veszik a már feltesztelt a fürdőház által a vízben levő gyermeket, s ki nem húzzák, egy emberélet felelmezett volna a fürdőház tulajdonosnőjét a fürdőház »policeiwidrig« állapotára. — Ajánljuk ezeket a rendőrkapitány úr b. figyelmébe. Tübben.

* **Eskülvő.** Schware Samu Csongrádról f. hó 20-án esküszik örök hűségét Szabadkán Müller Janka kisasszonynak Müller Samu kereskedő kedves leányának.

* **Tordai Mária** a tavaly nálunk nagy sikerrel működött szünetársulat kedves naiv színésznője e hó 15 től kezdve szerződött tagja lesz a budapesti városi teátriumhoz.

* **Halálözös.** Sinkó Mihály nyugalmazott kupuzsinai jegyző f. hó 5-én Apatinban meghalt. Temetése folyó hó 7-én ment véghez.

* **Magyar fluk a pozsonyi kadétskolában.** A »pozsonyvidéki Lapok«-ban olvassuk, hogy a pozsonyi hadapródiskolába való fölvetésre tömegesen jelentkeznek a magyar fluk. Aug. 6-án fölvetésre 28-án jelentkeztek, a kikből huszonegyen magyar nyelven álltak ki a vizsgálatot. A jelentkezők közt 1 kintüntéssel, 4 igen jól, 15 kielégítő módon képesítettet, 8-at visszavettek. A vizsgáló tisztek mindenike beszél magyarul s a magyarul szigorlók kérésére is magyar nyelven tettek fel a kérdéseket.

* **Az eszaki országos gazdasági és iparkiallítás** f. hó 2-án nyílik meg, s tart szeptember hó 20-ig bezárólag. — Az ünnepélyes megnyitást Gróf Kúhen Hédervári horváth bán által történik.

* **Az ó-morovezal ifjúság** f. é. aug. 10-én a vendégül nagyteremben az »olvasókör« könyvtára javára hangversenyvel egybekötött jótékonykedő zárkörű estélyt rendezett a következő műsorral: 1. Erkel: »Bank-bán«, ezimbalom előadja Seffer Antal úr. 2. Arany J. »Tetemre hívás«, szavajja Dembitz Mátys ur. 3. Népdalok, ezimbalom előadja Seffer Antal úr. 4.

K. Karlovsky E.: »A kárterítők« magánjelentet, előadja Klein Béla úr. 5. Táncz, kivilágos-kivirradig.

* **Hymen.** F. hó 15-én Zentán Leossa Dezső torontalmegyei tanfelügyelő helyettes elárthoz vezető Mikosovits Mariska kisasszonyt.

* **Tüz.** Almáson — mint levelezünk írja — tegnapiótt tűz ütött ki, melynek két ház esett martakul. A tűz vizszagatlan-ságból ütött ki, s majdnem végzetessé vált a falura nézve. Jelen üzestet is erősen megerősítetté voltuk a tűzoltóság hiányát. Valóban szegény, hogy oly mezővörös, mint Almás, még nem bír szervezett tűzoltósággal. Fej nélkül összevezetett kiabáltak ott, mindenki csak parancsolt — tisztelet az egyes kivételnek, de senki sem dolgozott, s a sok kaputús tanesadó még hivatalon parancsotzotgató csak eflúta az utat.

* **A zentai r. k. hitközösg** Zenta mellett, a Felsőhegyen új templomát építet, melynek 16144 ft 91 kral előirányzott költség és 2115 ft 83 kral előirányzott árszámunk a zentai r. k. plébániánál l. e. augusztus 14-én, d. e. 9 órákor megtartandó nyilvános árbeszámly vagy zárt ajánlati versenytárgyaláson fogja válalhatla kiadni. A vonatkozó írásbeli ajánlatok augusztus 13. d. u. 5 óráig a zentai r. k. plébániánál esztelig az egyház gondnokának adandók. Ha az építési tervek és költségvetések új. Kozics István műépítésznél, mint megbízott építési művezetőnél Zentán tekinthetők meg. Bánatpenz 10 százalek.

* **Ifjú utónálók.** Zombor városából a Ferenc-eszternaihoz vezető országúton épületes dolgok történek. Az iskolai ifjúság a vakációban szüröbben jár ki földni, de ezen útjokban egyes s neveletlen kanizsfiúk és egyéb kocszó s naplopó szubanezők őket fényezetek között meglátják, — tollak »ezigaretta!« követelnek. Ha az ily meglátomástalján az illető hű ezigaretta!t nem ad, mer rendesen nem is adhat — a neveletlen naplopók által a szó szer. értelmében kiszéleltetnek, s minden náluk lévő tárgyatok megfosztanak. — Ehböz nem kell további commentár, — a város rendezetothóság ismerni fogja kötelességét.

* **Másfélév mulva föltalált holttest.** Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra a megrödi esetre, a mely a mult év nagybetében Baján történt. Zsarkó Antal zentai közigyező fiatal leánya, Stancika, férjével (a kivel csak röviddel azelőtt két egybe) és egyará férfi barátjukkal satesolnakazást tettek a magáradt Dunán. Az evezők vagy a kormányos ügytelensége következtében a rohamos víz egy malomnak vitte a ladikot, a mely fölfordult s a benne voltak mind beleestek a vízbe. A férfiak mind szerencsésen megmenekültek, csak a velük volt egyetlen nő, a szerencsétlen fiatal asszony, merült el úgy, hogy nyomát sem látták többé. A mélyen megröndült szülék és a fiatal férj kereszteték aztán napokig, hetekig az elmerülteket holttestét, de nem találták meg. Most, másfél év mulva, került az csak elő. A másfél éves holttestét, Zentára vitték, a hol f. hó 6-án eltemették. A szüléknek, a kik anyai fájdalom könyvet hullattak eltűnt gyermekükért, ez is vigasztalás. Nyugodjék békében az anyaföld ölében a víz halottja!

* **Faezér eselések.** Az iparos segédnek a város területén — ha munkát nem kap — 24 órával tovább tartózkodni nem szabad. — A városi kapitányi hivatal bölesen eszeledek, ha tilalmát a helyelneki közbörlő eselésekre is kiterjesztené, mert: hogy mily rákfenéje ezen városnak az ily fajta szűkös sereg, erről a tisztesége háziaszanyok böseségen nyújthatnak adatokat. — Ki velük.

* **Templom rablás.** Baján f. hó 4-én éjjel ismeretlen tettesek az ottani szerb templomban törtek s egy aranyozott kehely felső részét, két darab ézst kanalat, egy ézst eszalgot, egy ézst kápolnát és bárányt feltűntet dísz tárgyat, egy ézst aranyozott keresztet, két darab ézst poharat, egy ézst füstölőt, egy aranyozott ézst taléat s egy kékes hamuszín világos gyapuzsvet mised mőndő ruhát ellopák. Az élvitt tárgyak értéke 600 ft. A bajai rendőrség, — minthogy alapos gyanuja van, hogy a tettesek a fővárosba szöktek, távirattal értesítette a budapesti rendőrséget, mely megindította a nyomozatot.

* **Kérelem az izr. hitközösgekhez.** Az országos magy. izr. Tanító-egyesület f. hó 21-én tartja rendez közgyűlést. Ezen közgyűlés a magyar zsidó tanítóságnak alkalmas iskoláztat saját anyagi és érkelesi állapotaik javítására, valamint a zsidó iskola jöletét előmozdító eszközök megvalósítása illetve foganatosítása fölött tanácsokot, tehát felekezeti életünk legfőbb tényezői kezébe majd tárgyalásunk alapját. A zsidó hitközösg jól fel fogott érdekei is megvárják, hogy a hazai zsidó tanítóság mentül több tagja megjelenjen e közgyűlésre, hogy határozatunknak, melyek bizonyára úgy a tanítóra, mint az iskolarra nézve csak alkalmasak, eszeléskor és idővesek lesznek, annál nagyobb hatásuk legyen. Az eszeesere, mely ily alkalommal az iskolálat minden mozzanata fölött a tanítók közt folyik, hivata van a tanító szerkenteni, buzdítani, felvilágosítani, s szent ügy iránt lelkesíteni, tapasztalatlan alapuló nézetet tisztázni, véleményét módosítani, törekvésit kellő irányba terelni, szóval tevékenységének hathatósabb lendületet adni. Amde a tanítók anyagi helyzete nem olyan, hogy az utazás költséget fedezhetnek, s így a legtöbb esetben kénszerűen vannak otthon maradni, noha hivatali kötelességüket soraközásra ösztönzi. Ez okból fordulnak a t. e. izr. hitközösgekhez azon kérelmmel, hogy: kegyeskedésük tanítóikat a közgyűlésre való utazására anyagi támogatás által nagylelkűen buzdítsák és ilyen módon a hazai zsidó iskolálaty előmozdítsák, mielőld majd »Értesítők« lapja a legnagyobb halával meg fognak emlékezni. Budapestben, 1886. augusztus hó 1. Az »orsz. magyar izr. Tanító-egyesület« elnöksége. Reméljük, hogy a zombori izr. hitközösg a tanító-egyesület kérelmének elegendő fog tenni és a gyűlésre utazó tanítóit anyagi támogatásban részesíteni.

* **Palotai versenyek.** Az »Achilles-Sport-Egylet« és a Szabadkai Torna-Egylet« javára Palotson, 1889. évi augusztus hó 11-én a versenybizottság országos jellegű torna-és atletikai versenyt rendez, melyet táncvizigalom követend. Jegyek napoként válthatók d. e. 9—12. d. u. 5—6 óra között Bauer Adonót, az »A.-S.-E.« pénztárnokánál és a versenybizottság irodájában, hova minden tudakozás intézendő. Helyárak: Gyogyje 2 ft. I. oszt. ülőhely 80 kr. II. oszt. ülőhely 60 kr. Alóhely 20 kr. Táncvizigalom jegy 80 kr. Felülvezetés költségettel fogadotnak s hírlapilag nyugtatotnak. A versenyek sorrendje: Délelött. A) A nyílt versenypályán: 1. Nemzetközi vasparipa- (velocipéd) verseny. Távoiság 15 kilométer. Indulás 6 órákor. 2. Csolnakverseny. Tav. 500 méter. Indulás 10 órákor. 3. Sandolin-verseny. Tav. 500 méter. Hölgyek részére is nyitva. Indulás 11 órákor. 4. Akadályutazás. Tav. 500 m. Indulás 11 óra 30 per. Délután. B) A teljesesen zárt versenypályán: Indítás 4 órákor. 5. Ötös mérkőzés (pentathlon), 6-órógörj jelmezben és rendezésben. 6. Sikverseny. Tav. 1609 méter. 7. Viadori ugró versenyek. 8. Vendégek versenyek, futás, gyaloglás és velocipéd-versenyek. 9. Népverseny. Tav. 1000 méter. 10. Sülydobás magasba. Süly 175 kgr. 11. Bajnoki korong- (discus) vetés. 12. Vasparipa (bicycle) gátverseny. Tav. 2 kilométer s gátal. 13. Kerdők vasparipa (bicycle) gátverseny. Tav. 1 km. 1 gátal. 14. Ökölvívás, mint vigaszverseny. 15. Dujak ünnepélyes kiosztása. A versenyeket 8 órákor táncsasvaesora, 9 órákor táncvizigalom követi.

* Egy kéményseprő balesete. A Trefort utcai Falcson-féle házban a kéményseprő belerohant a kéménybe, hogy azt tisztítsa. A kémény bejárata azonban oly szűk volt, hogy a szegény kéményseprő megakadt benne s nem volt képes se fel, se lenni. S midőn a konyhából jóvá füstben már fűkölni kezdett, segítségért kiabált. Többen felsiettek a háztetőre s kötelek bocsajtottak le, melyet a bensorult kéményseprő ugyan megfogott, de annyi ereje nem volt, hogy azon fejtartarha magát. Már bizonyosnak látszott, hogy a szegény pára ben vész a kéményben, midőn Goldstein Nándor helybeli bádogos mesternek az a jó gondolat támadt, hogy a kéményt ledöntse. Rogton hozzá is fogott a munkához s meg két aldat-között iparos segítségével sikerült neki rövid idő alatt a kéményt ledönteni s óriási erőmegfeszítéssel a benrekdt kéményseprőt kihúzni.

* A m. kir. postakarakékpénztár 1889. július havi forgalmáról 379.822 forint szerint 1889. évi július havában 36.160 betétel 379.822 frt 86 kr. tételtet be, 10.217 felmondás alapján 263,074 frt 14 kr. fizetett vissza. Az 1889. évi július havi tiszta betetösszeg 116.748 frt 72 krajczár. A megelőző 1888. évi megelőző szakában 36.806 betétel 283,486 frt 06 krajczár tételtet be, 9.446 felmondás alapján 222,572 frt 67 kr. fizetett vissza. Az 1888. évi július havi tiszta betetösszeg 60.913 frt 39 kr. 1889. évi július havában vásároltatott: 5% magyar papírpáréka a kir. postakarakékpénztár számára névertékben 112.100 frt, különböző értékpapíra a betetők számára névertékben 19.100 frt, tehát összesen 131.200 frt néverték értékpapírt. 1889. évi július havában belépett új betető 4722. Kilépett 2934. A betetők száma 1889. július 31-én 143.143. A kir. postakarakékpénztár számára vásárolt és saját tulajdonát képező 5%-os magyar papírpáréka névertékben 1889. évi július hó 31-én 3.715.200 frt. A betetők által 1886 február 1-től 1889. július 31-ig megváltott tiszta betetösszeg 3.467.015 frt 75 kr. A páréka kötvényekké elhelyezett értékpapírok néverték 634.400 forint. A betetők által 1889. évi július 31-ig megváltott összeg tehát 4.101.415 frt 75 kr.

* A nazarénusok. A nálunk is folyton szaporodó nazarénusok ellenében az alább szászirtott közlen figyelemre méltó miniszteri rendelet jelent meg. „A nazarénus felekezet hazánkban újabb időkig ismeretlen volt, a törvényhozás mindenkor bizonyos megnevezett egyházak és felekezetek elismerésére szorítottván, törvényhozásán kívül közigazgatási uton egy új ismeretlen felekezetnek szabad vallás gyakorlása hivataltalan jogosultság nem adható, a nazarénusok, mint minden más oly felekezet, melynek a törvényhozás által szabad vallás gyakorlása jogosultság nem adott, mint hitközség nem szervezheti magát és csak magán társulatnak tekintethetik. Mintfogó pedig hitközségek, mint ilyenek csak jogosult hitközségeknek működhetnek; ily hivatalos jellegű hitközségek működése meg nem engedhető; jogosultak lehetnek azonban magán felolvasások tartására, ha tehát ily magánjellegű felolvasásokat kívánunk tartani, tartoznak elzárni magukat mindenhol a helyi rendőrhatalomnál előre bejelenteni s mindazon rendőri szabályoknak a legpontosabban megfelelni, melyek a nyilvános felolvasásokra előírva — különben ellenek a szabályszerű eljárás alkalmazandó.

* Képzelt beteg. Egy aradi leányzó akaratos feleségei vette, hogy ő bizony már nem leányzó többé. Bizonyára volt rá oka, hogy azt higgye. De sehogysem akarta, hogy annak idején majd mások is megtudják az ő polgári mivoltának beállított lényeges változását. Elment tehát egy tapasztalt asszonysághoz, hogy állítsa helyre a „status quo ante“-t. Ezen derék asszonyság pedig pár nappal azelőtt beteg vala, s az orvos által neki preskribált gyógyszer szörnyen kitűnő léven, már a fele is talpra állta a tisztas matrónt. Eppen kapora jött tehát a leányzó hozzá, mert a megmaradt fél üveg orvosságot read szőta, eladván azt nékie 3 o. ért. forintokért. Hanem a leányzó úgy érezte, hogy az orvosság nem használ. Míshoz fordult tehát, hogy segítsen az ő nagy baján. Az a másik asszonyság meg is kezdte a kúrát — olom-déggel. De ettől már esakugyan beteg lett s az elhívott orvos gyakorolt szeme esakhamar észrevette, hogy a mi leányzó névtelen bűnt akart elkövetni; de azt is észrevette, hogy aggodalma teljesen alaptalan és betegsége csak képzelt. A leány beavallotta neki, hogy mit akart elkövetni s hogy kik segítettek elő szándékában. Az így a törvények elé került, mely a leányt fölménte, hiszen hiányzott a bűn elkövetésére a tárgyi tényálladék; az olom-déges asszonyságot szintén fölménte bizonyíték hiányában. Az orvossággal gsefelő matrónt azonban 5 frt bírsággal sújtotta az igazságot mérő törvénysek.

* Posta- és távirda tanfolyam. A Budapestben fennálló posta- és távirda-tanfolyamon, melynek célja és feladata az egyének előzetes kiképzetése, kik a posta és távirda közigazgatási szämivelti, pénztári és kezelési szolgálatnál, valamint a m. kir. postakarakékpénztár igazgatóságánál alkalmazást kívánának nyerni, a tanév I. évi szeptember 2-án veszi kezdetét és megszakítás nélkül 10 napig tart. Előadási s vizsgálati nyelvi a magyar. Az összesen hetenkint 39 tanórából a nyelvetörténi előadások (együtt 9 óra) a délelőtti, a többiek a délutáni órákban (3—8-ig) tartanak. Nyilvános rendes hallgatókú csak oly egyének vétettek fel, kik a közlítésfeladatokra nézve az 1883. évi I. t.-cz. 1. §-ában meghatározott általános kellekelen felül iskolai előkészültség s egyéb tekintetben hiteles okmányokkal igazolják: I. hogy a jogi egyetemet vagy akadémiát, vagy a műegyetemet, vagy az ezekkel egyenrangú korábbi és mostani katonai akadémiák, illetőleg a tüzérségi, hadmérnöki és utas-hadapród iskolák egyikét, vagy valamely banyszási vagy erdészeti akadémiát szabályszerűleg bevégeztek, vagy 2., hogy legalább főgymnasiumot vagy főrel-tanodát, vagy ezekkel egyenrangú kereskedelmi vagy katonai tanintézetet szabályszerűleg bevégeztek, s ezen tanintézetekben az előirt eruttésig vagy zárvisgáttal sikerrel lettek; vagy a cs. és kir. hadseregnek, vagy a magy. kir. honvédségnek mint tényleges állománybeli tisztak szolgáltak; 3. hogy legalább 18-ik életévüket betöltötték; 4. magyar állampolgárok; 5. a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják; 6. feddhetlen előéletnek és 7. posta- és távirda-szolgálatra testleg alkalmasak, mely körülmény közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal igazolando. A tanév befejeztével azon nyilvános rendes hallgatók, kik távozási bizonyítványt nyertek, s az alapvizsgáttal sikerrel lettek gyakorlati ismeretek elsajátítása ezjelőbeli saját költsegükön teljesítendő probaszolgálatra a posta- és távirda-hivatalokhoz be fognak osztani igazlelges minőségű-posta- és távirda-tisztekké; vagy posta- és távirda-gyakornokkává vagy dinjokkává fognak kinevezetni. A probaszolgálat egy huzamhán 7 hónapig tart s csak az ily probaszolgálatnak az illető hivatali főnököt nyert jó bizonyítvánnyal igazolt elteltése után beosathatók a nyilvános rendes hallgatók a képestő vizsgálat második részét képező szakvizsgálatra. A teljes képestő vizsgálat sikeres leteteléről a vizsgáto bizottság által kiállított bizonyítványok azon joghatályal bírnak, hogy az ekkent képestett egyének a fentebbi 1. és 2. alatt előirt iskolai előkészültség fokozatához képest és figyelemmel az 1883. évi I. t.-cz. 14. §-ára igényt tarthatnak minden további vizsgáttétel nélkül s a fennálló szabályok által előirt fokozatos kinevezés és előléptetés útján a posta- és távirda-közigazgatási s illetőleg a számvilti, pénztári, postakarakékpénztári s a kezelési szolgálatnál rendszeresített állásokra. Hogy 1890. évi ja-

nuár hó 1-től kezdve a posta-és távirdánál, nem különben a posta-és távirda számviteleségénél s a postakarakékpénztár igazgatóságánál gyakorolják, illetve tisztviselői állásokra esakis oly egyének fognak kinevezetni, kik ily képestő bizonyítványt nyertek; sőt annymiben segédírtási állásokra az 1873. évi II. t. cz. 5. §-a értelmében elsőbbséggel bíró igényjogosult altsiettek nem jelentkezőnek, ezen segédírtási állásokra is az említett tanfolyamnak képestő bizonyítványt nyert hallgatói fognak kinevezetni.

* Az orsz. színésziskolában a beíratásokok I. é. szeptember 5-én, esztörtökön, d. u. 3 órákor kezdődnek, s három napon át, minden délután 3—5-ig tartanak, s így szeptember 7-én, szombaton, fejeztettek be. A jelentkező növendékek felvételi vizsgálat szeptember 9-én tartatik, és pedig: az operára jelentkezőké d. e. 12 órákor a m. nemz. színház színházán, a drámaiké ugyan- esak szep. 9-én d. u. 3 órákor az orsz. színésziskola helyiségében kereseit ut I. sz., nemz. színház, berház, III. emelet. A felvételi kellekék: Színáadás esinos alak, tiszta kiejtés esező hang, s kileflett testi alkotás mellett (melyről a foly. vizsgálaton jelenlévő orvos ad véleményt legalább 18 éves kor a férfiaknál, s betöltött 16 év a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítando). Szükséges továbbá annyi műveltség és iskolai képzésigről szóló bizonyítvány, mennyit a megjelölt korban minden műveltt ifjuttal megvárhatni. Azok, kik nem szülok vagy gyámjuk kíséretében jönnek a szülok vagy gyámok írásbeli bekegyezést tartoznak megkötni hozzá. A jelentkező növendékek csak törvényes esaládi nevékon írathatók be magukat. Arra pedig előre is figyelemzett az igazgatóság mindenkét, hogy a beíratási és felvételi díj — 6 frt. — a beíratással azonnal lefizetendő, felvételt eseten pedig az évi tandíj: drámánál 30 frt, operánál 70 frt, első évharmadi részlete, melynek fizetése első éves növendék föl nem mentetik. Végül szükséges megjegyeznetni, hogy az operai szakra csak oly jelentkezőket veszünk fel, kik a zeneisíti osztály magánékon tanfolyamából 3 osztálynak sikeres elvégzéséről (a mi megkivántato felvételt ugyan, de egyúmgában az operai osztályokba való belépésre nem jogosít) bizonyítványt mutatnak fel, vagy annyi ké-szültséget tanítanak, mennyi ezen osztályokban megkivántatik, mely esetben a kir. zeneakadémiában magánvizsgálatot tehetnek, s az ennek folytán nyert bizonyítvány alapján az orsz. színésziskola eső operai osztályába vétethetnek. Budapestben, 1889. aug. 1-én Az igazgato nevében, Dr. Váradi Antal az orsz. színésziskola titkára.

Ma a Csitaonca sárosarokban hajoroszági Kulnbachi sárosapalás. — Ugyanitt naponként olvasható a sürgony-börzetudósítás.

Irodalom.

— „Kis pillangók“ cím alatt jelent meg Keeskeméten Somogyi Jánosról egy esinos verses folyóirat, mely kizárólag Somogyi János verseit közli. E népdal-szerű költeményeket a mesterkéletlen verselés, könnyű derült hang szép gondolatok, teszik kedvesekké sőt be-esesekké. Igazi, tiszta néphang és érzelem lengi át őket, nincs ugyan bennük néhy gondolat, de találunk benne eredeti ötleteket és népies szólamokat; s ebben áll e költeményeknek irodalmi beese. Megjelenik minden hó első vasárnapján. Előfizetési ára egész évre 2 frt. A megrendelési pénzek Somogyi János-hoz (Keeskemét nagy-budai utca 214. sz. küldendők.

— Az aradi színészet története című munkára. A Kisfaludy-Társaság által pályadíjjal kitüntetett: Magyar Színészet Története című műve 1828-ik évtől kezdődő befejezésén munkálkodva, azon meggyőződésre jutottam, hogy addig Magyar Színészet Történetének legújabbkorai eseményeit kimerítő képen elő-tákrözni nem lehetséges, a míg a nagyobb magyar városok színés-zete beható levetári kutatás alapján meg nem íratik. E tanulság föl-smerése folytán határozatom el magamat egyes városok színés-zetének megírására. Midőn elhatározásom megvalósításához fogtam, nem a véletlen jutatta a monographia ciklus első tagjává Aradot, hanem azon tény: hogy Arad színészetének vidéki városaink közt legszebb múltja van, Arad színésze leg több befolyással volt a főváros mellett a magyar színészet felvirágzására. Arad színháza valóságos bölcsője volt a magyar kiváló színészeknek, végül mivel Arad színésze egyszerűmind Aradkönyve az Aradmegyei és Aradváros főnemesi, nemesi és szellemi intelligenciának, melyálvette és vetéskedve gondozta Thalia szentelében a nemzetiség és hazafiság tüzét. Tehát halása hirtogykört nem tallá-hattam volna 1774-től 1889-ig terjedő művem kizárólag leveltári kutatásom alapzsik s mint ilyen számtalan oly adatot írt fel, melyen a mai aradmegyei nemesi és polgári esaladok régmúltbeli vagy ajábbkori, de mindenesetre feledésbe ment érdemeit megjelölték. Mindazonáltal azonban, hogy művem legelső sorban ilyképen helyt érdekt, kerete, tárgyköre s vonatkozást azt orszá-gos érdekvé teszik, mitűn izyekzetesem főleg odairányt, hogy feltűntessen, miként vitte a vezérszerpeit 1848 óta az aradi magyar színészet a vidéki színtársulatok élén. Művem szeptember hóban jelenik meg. Előfizetési ára 1 frt. Az előfizetési pénzek cí-mem alatt: Budapest, gyár-utca 22. szám alá küldendők. A könyv bolti ára 1 frt 50 kr. leszen. Gyűjtőknek 10 példány után 1 tiszteletpéldány küldetik. Budapest, 1889. augusztus 3. Mely tisztelettel Dr. Váli Béla.

— A kir. Zeneakadémia igazgatósága a nm. vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium 2699/87. sz. rendelete alapján egy tankönyvtől is használható s a magyar zene sajtóságát is tárgyazo műre a következő feltételek mellett pályázatot írt. „A mű iskolai kézikönyv alakjában szerkesztendő s a szöveg-gel együtt legfeljebb öt nyomatot ilyre terjedhet. A pályamű fozejlja hogy a magyar királyi Zeneakadémiában tankönyvtől szolgálon. Ennek következtében a zenszerzés általános szabályai mel-lőzendők, és esakis azon különlegességek tárgyalandók, melyek a magyar zenének a cosmopolitues zenétől való megkülönböztető sajátosságát képezik és pedig az abban kizárólag használt hanglé-péseket zöngidom allokotások, összhangzatokat és műformákat il-letőleg. A mennyiben ez szükségesnek mutatkozik, kellő tekintet fordítandó a magyar dallamoknak a magyar nyelv tulajdonságaival összefüggő sajátosságaira is. A nem sajátkezőleg írt s jelégs pályamű-vekk az 1890. évi szeptember hó 30-ik napjának déli 12 órá-jáig a szerző nevért jelégs levéllel ellátva az orsz. m. kir. Zeneakadémia igazgatóságához (Budapest Andrássy-ut 67. sz.) küldendők. Elkövsé érkezett pályaművek figyelembe nem vétettek. A pályaművek felett a vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszterium által szakértőkből alakítando pályabírószög íg dön-ti. A pályadíj 50 darab körmezi arany. A pályamentes mű kiadásának joga az orsz. m. kir. Zeneakadémia tulajdonába megy.“

Felhivatnak ennélfogva mindazok, kik pályázni óhajtanak, hogy e feltételeknek megfelelőleg műveket a kitűzött határidőig beadni sziveskedjenek.

— A kit. Zeneakadémiában az 1889/90-iki tanévre egy az akadémiai cursusokra mint az előkészítő osztályokba a beíratások folyó 1889. évi szeptember hó 1—10-ik napján, mindenkor délutól 10—12 óra között történnek a titkári hivatalban (Andrássy-ut 67. sz. II. emelet). A felvételi vizsgálatok pedig szeptember hó 11-én fognak megkezdetni, s mindaddig folytattni, míg a jelentkező növendékek mind megvizsgálatáltak. A szeptember 11-iktől 15-éig jelentkezők igazgatói, az azontúl belépi szándé-kozók pedig miniszteri engedélyt kötelesek kieszközölni. A felvételi kellekék az igazgatóság hivatalból küldi meg az érdeklődőknek. A növendékek szülokkel vagy gyámjukkal, illetőleg gondnokukkal tartoznak megjelenni, nehogy a tandíj fizetésére vonatkozó köte-levény kiállítása nehézségekbe ütközzék. Vgy az igazgatói, mint a miniszteri engedélyért, a szabályszerűen felszerelt és kellő bé-lyeggel ellátott kérvények, a titkári hivatalban az igazgatósághoz ezimeve nyújtandók be. Azok, kik valamely tantárgyból a vizsgálatot a kellő időben nem tették le: a pótvizsgálat; azok pedig, kik valamely tantárgyból „elégletlen“ érdemjegyet nyertek: a javító vizsgálat engedélyezésére vonatkozó szabályszerűen felbeye-gzett kérvényeket augusztus 28., 30. és 31. napján délelőt 10—12 óra közt az igazgatóságnál benyújtani és a vizsgálati díjat előre lefizetni kötelesek. Azok, kik két tanszaktól nyertek „elégletlen“ érdemszerzot, a pótvizsgálat letételének megengedésére az igaz-gatóság útján a mgúji vallás-és közoktatásügyi miniszteriumhoz folyamodhatnak. Kérvényeiket az igazgatóságnál a fentebb kitétt időben adhatják be. Azok, kik több mint két tantárgyból nyertek „elégletlen“-t, javító vizsgálatra nem bocsátatnak. Azok pedig, kik mint ismétlők nyertek „elégletlen“ osztályzatot, az intézet kö-telékébe föl nem vétetnek. Budapestben, 1889. évi augusztus 7-én. Az igazgato nevében, Dr. Peregriny János, titkár.

CSARNOK.

Csöndes Xenák. *)

A mily meggyőződés
Hangja sokszor látszat:
A ferges gyümölcs is
Meghajlja az ágat.

„Nincsen gondom a világra“
Olyan mondja,
Kire annak a világnak
Nincsen gondja.

Ne sirj nyitott ablak mellett,
Mírül jó ott a siralmad?
Magsajnálhat bár a tömeg;
Csak az egyes segít rajtad.

„A nagyság átka.“ A „nagyok“
Affektálva imígy beszélnek,
De má csak nagyobb átka lesz
Mégis talán a kicsinyiségnek?

Révész Ernő.

Az ital.

Patvarista koromban közös szállásunk volt Szegeden Vary Mukinak meg nekem. Egy kicsit maradtatlan természetem van, — megvallom — de azért szépen megfirtünk egymással. En nagy ritkán védtöm tenek hással, a Muki meg éjjel maradt ki gyakra; volt rá eszt, hogy héthosszat esupán álman hallottam beszélni.

Ezt szivesen el is türtem volna, esak a hortogásról tudott volna letenni.

Ambátor föl voltam hatalmazva, ha — mikor több volt a kettőnél, hozzávágni az ő egyetlen könyvét a Corpus juris fordítását, amit ajándéka kapott Gregusztól, kinek valami távoli atyafia volt.

A gazdasszony váltig abban a hitben is maradt, hogy Muki azon a könyvön szokott elaludni. — De ez mind nem tartozik ide. A Pallavieini gróf tisztartója Jánosnapra beküldött neki egy jókora nagy üveg vörösborot. Hét óra volt reggel, mikor a kocsis lejtett vele „kölyök — idő“ ahogy Muki mondogatta. S mivelhogy röst volt megfordulni, én már utalványozta a boravallót.

Tizenegy óra tájt megjött a rókusi parochiáról — éppen átellenében laktunk — az administrator és a kaplán. Ünneppal volt, engem is otthon értek. A Mukit jötték fölköszönteni, de a sorok között meg volt az is monda egyttel, hogy Saluber vinum rubidum Ante meridianum.

Pár perceel utóbb ott termelt a kántor is. Ez már nyilván a borszagára jött.

Cantores amant liquores.

El is járt a szája, hogy reggel látták a tisztartót kocsisát az üveggel bejönni mihozánk.

— Kérlek alásan faradjatok el estefél. Tudjátok, hogy ebéd előtt nem veszi be a bort a természetem — mondta Muki a gratulásoknak.

Ebéd-után otthon maradok leveleket írni. A Muki pedig szokása ellenére sétálgatott föl alá a szobában. Maskor mindig ledölt aludni.

— Te! Emlékszel-e, hogy tavaly ilyenkor paradicsomot küldtél bört helyett az a gézenüz? Jó lesz most megnézni, hogy esüffé ne legyen a vendégeim előtt. — Végig járkált egy párszor a szobán tanakodván.

— Azaz: mégse lesz jó azt az üveget előbb kinyitni! — Rázárta az almáromaját és zsebbe rakta a kulcsot.

*) Megjelentek a „Fővárosi Lapok“-ban is.

